HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a treia)

7 decembrie 2018*

„Achiziții publice – Regulamentul financiar – Excludere de la participarea la procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice și de acordare de subvenții finanțate de la bugetul general al Uniunii pentru o durată de doi ani – Articolul 108 din Regulamentul financiar – Dreptul la apărare – Dovada primirii unei notificări”

În cauza T-280/17,

GE.CO. P. Generale Costruzioni e Progettazioni SpA, cu sediul în Roma (Italia), reprezentată de G. Naticchioni, avocat,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de F. Dintilhac și de F. Moro, în calitate de agenți,

pârâtă,

având ca obiect o cerere întemeiată pe articolul 263 TFUE și prin care se urmărește anularea, pe de o parte, a Deciziei Comisiei din 7 martie 2017 de excludere a reclamantei de la participarea la procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice și de acordare de subvenții finanțate de la bugetul general al Uniunii Europene, precum și de la participarea la procedurile de acordare de fonduri în cadrul Regulamentului (UE) 2015/323 al Consiliului din 2 martie 2015 privind regulamentul financiar aplicabil celui de al unsprezecelea Fond european de dezvoltare (JO 2015, L 58, p. 17) și prin care se dispune publicarea acestei excluderi pe site-ul internet al Comisiei și, pe de altă parte, a tuturor actelor care sunt anterioare sau ulterioare acestei decizii, inclusiv a celor de care reclamanta nu are cunoștință,

TRIBUNALUL (Camera a treia),

compus din domnii S. Frimodt Nielsen, președinte, V. Kreuschitz și doamna N. Półtorak (raportor), judecători,

grefier: domnul E. Coulon,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: italiana.

Hotărâre [1]

[*omissis*]

În drept

[*omissis*]

Cu privire la fond

[*omissis*]

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 108 din regulamentul financiar și a articolului 41 din Carta drepturilor fundamentale

[*omissis*]

42 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că respectarea dreptului la apărare constituie un principiu fundamental al dreptului Uniunii, din care dreptul de a fi ascultat face parte integrantă (a se vedea Hotărârea din 3 iulie 2014, Kamino International Logistics și Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 și C-130/13, EU:C:2014:2041, punctul 28 și jurisprudența citată).

43 Dreptul de a fi ascultat este în prezent consacrat nu doar la articolele 47 și 48 din Carta drepturilor fundamentale, care garantează respectarea dreptului la apărare, precum și a dreptului la un proces echitabil în cadrul oricărei proceduri jurisdicționale, ci și la articolul 41 din aceasta, care asigură dreptul la bună administrare. Articolul 41 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale prevede că acest drept la bună administrare include, printre altele, dreptul oricărei persoane de a fi ascultată înainte de luarea oricărei măsuri individuale care ar putea să îi aducă atingere (a se vedea Hotărârea din 3 iulie 2014, Kamino International Logistics și Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 și C-130/13, EU:C:2014:2041, punctul 29 și jurisprudența citată).

44 În temeiul acestui principiu, care își găsește aplicarea atunci când administrația își propune să adopte față de o persoană un act care îi cauzează un prejudiciu, destinatarii deciziilor care afectează în mod semnificativ interesele acestora trebuie să aibă posibilitatea să își exprime în mod util punctul de vedere cu privire la elementele pe care administrația intenționează să își întemeieze decizia (a se vedea Hotărârea din 3 iulie 2014, Kamino International Logistics și Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 și C-130/13, EU:C:2014:2041, punctul 30 și jurisprudența citată). Dreptul de a fi ascultat se impune chiar în cazul în care reglementarea aplicabilă nu prevede în mod expres o astfel de formalitate (a se vedea Hotărârea din 3 iulie 2014, Kamino International Logistics și Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 și C-130/13, EU:C:2014:2041, punctele 31 și 39 și jurisprudența citată).

45 În speță, reglementarea aplicabilă prevede, la articolul 108 alineatul (8) litera (c) din regulamentul financiar, că, înainte de adoptarea unei recomandări, organul prevăzut la articolul 108 acordă operatorului economic și autorităților contractante notificate posibilitatea de a prezenta observații. Această dispoziție precizează de asemenea că operatorul economic și autoritățile contractante notificate dispun de un termen de cel puțin 15 zile pentru a-și transmite observațiile.

1 Sunt redate numai punctele din prezenta hotărâre a căror publicare este considerată utilă de către Tribunal.

46 Cu toate acestea, reglementarea aplicabilă nu prevede mijlocul de comunicare prin care operatorului economic trebuie să i se notifice de către organul prevăzut la articolul 108 calificarea juridică a faptelor în cauză și sancțiunea avute în vedere.

47 În această privință, din jurisprudență rezultă că o decizie – și, prin urmare, *a fortiori* o scrisoare conținând calificarea juridică a faptelor în cauză și sancțiunea avute în vedere de organul prevăzut la articolul 108 – este notificată în mod corespunzător dacă este comunicată destinatarului său și dacă acesta are posibilitatea să ia cunoștință de aceasta (a se vedea în acest sens Ordonanța din 9 iulie 2013, Page Protective Services/SEAE, T-221/13, nepublicată, EU:T:2013:363, punctul 12).

48 În speță, problema dacă Comisia a notificat în mod corespunzător reclamantei scrisoarea în litigiu face obiectul unui dezacord între părți. În primul rând, în decizia atacată, Comisia arată că a încredințat scrisoarea în litigiu unui serviciu de curierat rapid. În al doilea rând, aceasta susține că a trimis deopotrivă scrisoarea prin e-mail administratorului unic al reclamantei. Pentru a dovedi că a notificat în mod corespunzător scrisoarea în litigiu, Comisia invocă e-mailul din 23 decembrie 2016 și informarea privind citirea pe care a primit-o în aceeași zi. Reclamanta afirmă că nu a luat nicicând cunoștință de existența scrisorii în litigiu sau de expedierea ei.

[*omissis*]

60 Astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 42-44 și 47 de mai sus, Comisiei îi revine sarcina de a garanta efectivitatea dreptului de a fi ascultat și, prin urmare, acesteia îi revine sarcina de a demonstra că a dat posibilitatea reclamantei să își prezinte în mod util punctul de vedere cu privire la elementele pe care intenționa să își întemeieze decizia. În speță, Comisia nu putea să se mulțumească cu informarea privind citirea, cu privire la care recunoaște că este un e-mail trimis automat de sistemul informatic al destinatarului, pentru a afirma, astfel cum a procedat în decizia atacată, că reclamantei i s-a dat posibilitatea să ia cunoștință de scrisoarea în litigiu și că aceasta nu a dat curs scrisorii respective.

61 Astfel, având în vedere dosarul, în special elementele prezentate de Comisie și ținând seama de observațiile părților cu privire la aceste elemente, trebuie remarcat că informarea privind citirea este un e-mail care poate fi generat și trimis automat de sistemul informatic al destinatarului unui e-mail fără intervenția manuală a destinatarului și, prin urmare, fără ca acesta din urmă să fi putut lua în mod necesar cunoștință de existența e-mailului menționat. Prin urmare, trebuie să se considere că informarea privind citirea nu permite Comisiei să demonstreze că reclamantei i s-a oferit în mod corespunzător posibilitatea să ia cunoștință de scrisoarea în litigiu sau că aceasta a avut cunoștință de existența unei astfel de scrisori sau de expedierea sa.

62 În acest sens, trebuie remarcat că, deși notificarea prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire nu este singura modalitate posibilă de notificare a deciziilor administrative, ea rămâne, totuși, datorită garanțiilor speciale pe care le prezintă atât pentru persoana în cauză, cât și pentru administrație, o soluție deosebit de sigură (a se vedea în acest sens Ordonanța din 16 decembrie 2010, AG/Parlamentul, F-25/10, EU:F:2010:171, punctul 38), cu atât mai mult cu cât persoana în cauză este externă instituțiilor (a se vedea în acest sens Ordonanța din 16 decembrie 2010, AG/Parlamentul, F-25/10, EU:F:2010:171, punctul 39). Una dintre aceste garanții este în special asigurarea, datorită aplicării semnăturii destinatarului pe confirmarea de primire, că destinatarul respectiv știe că o scrisoare îi este destinată și necesită atenția sa. Din dosar rezultă că, spre deosebire de confirmarea de primire poștală, informarea privind citirea nu oferă o astfel de garanție. Spre deosebire de semnarea unei confirmări de primire de către destinatarul unei scrisori sau de trimiterea unei confirmări de primire a unui e-mail de către destinatarul său, informarea privind citirea în cauză, ca urmare a generării și a transmiterii sale automate de sistemul informatic al destinatarului, astfel cum s-a descris deja la punctul 61 de mai sus, nu permite să se stabilească fără orice îndoială că reclamanta a avut cunoștință sau a putut să ia cunoștință de scrisoarea în litigiu la data expedierii informării menționate.

63 Atunci când este pusă în discuție efectivitatea dreptului de a fi ascultat, cum este cazul în speță, informarea privind citirea, astfel cum este prezentată de Comisie, nu poate fi suficientă pentru a demonstra că aceasta a asigurat în mod corespunzător că reclamanta avut posibilitatea să își exprime în mod util punctul de vedere.

64 Întrucât nu s-a dovedit că reclamantei i s-a dat posibilitatea în mod corespunzător să își prezinte punctul de vedere cu privire la elementele pe care Comisia intenționa să întemeieze decizia atacată, trebuie admis primul motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 108 din Regulamentul financiar și a articolului 41 din Carta drepturilor fundamentale.

65 Prin urmare, fără a fi necesară aprecierea temeiniciei celorlalte argumente invocate de reclamantă în cadrul primului motiv, decizia atacată trebuie anulată.

[*omissis*]

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a treia)

declară și hotărăște:

1) Anulează Decizia Comisiei Europene din 7 martie 2017 privind excluderea GE.CO. P. Generale Costruzioni e Progettazioni SpA de la participarea la procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice și de acordare de subvenții finanțate de la bugetul general al Uniunii Europene, precum și de la participarea la procedurile de acordare de fonduri în cadrul Regulamentului (UE) 2015/323 al Consiliului din 2 martie 2015 privind regulamentul financiar aplicabil celui de al unsprezecelea Fond european de dezvoltare și prin care se dispune publicarea acestei excluderi pe site-ul internet al Comisiei.

2) Respinge în rest acțiunea.

3) Obligă Comisia la plata cheltuielilor de judecată.

Frimodt Nielsen Kreuschitz Półtorak

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 7 decembrie 2018.

Semnături